

باورهای فراشناختی و اندیشه پردازی خودکشی

(علائم و سواسی در بین معتادان)

نویسنده:

صدیقه مرادی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: صدیقه، مرادی، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور: باورهای فراشناختی و اندیشه پردازی خودکشی (علائم و سواسی در بین معتادان) / نویسنده صدیقه مرادی، مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۴۲ ص: مقصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۳۳-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: معتادان به مواد مخدر - ایران - روانشناسی - نمونه پژوهی

موضوع: Drug addicts-- Psychology -- Iran -- Case studies

موضوع: اعتیاد - ایران - درمان - نمونه پژوهی

موضوع: Drug addiction -- Treatment -- Iran -- Cases studies

موضوع: خودکشی - ایران - رفتارشناسی - نمونه پژوهی

موضوع: Iran -- Case studies Suicidal behavior

موضوع: خودشناسی - نمونه پژوهی

موضوع: Metacognition-- Case studies

فهرست: پژوهندگان راه دانش؛ شماره نشر ۱۰۵۹.

رده بندی شنگره: ۱۳۹۵ ب ۴ / HV ۵۸۰۱

ردیف دیویی: ۳۶۲/۲۹۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۰۳۱۱۳

نشریات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۱۳۲

نام کتاب: باورهای فراشناختی و اندیشه پردازی خودکشی (علائم و سواسی در بین معتادان)

نویسنده: صدیقه مرادی

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

چاپ: تورنگ

حروفچینی و صفحه آرائی: طلوع مهر

چاپ اول: ۱۳۹۵

سایز: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۳۳-۹

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

www.ketab.ir/pajo

۰۹۱۲۸۸۸۴۹۶۹ - ۶۶۱۲۰۵۵۴

تهران: خیابان ۱۶ آذر شمالی، ساختمان بعثت، طبقه سوم

۰۹۱۶۱۸۵۱۱۸ - ۳۲۲۰۲۸۰۲ - ۳۲۲۱۹۲۰۲

اهواز: خیابان نادری شرقی، نبش خیابان گرمی خراط

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: اعتیاد، فراشناخت، خودکشی، وسواسی
۱۵	اعتیاد
۱۶	انواع اعتیاد
۱۷	مراحل اعتیاد
۱۷	شخصیت معتاد
۱۸	تشخیص معتاد
۱۹	عوارض اعتیاد
۲۲	نظریه های روانشناختی
۲۴	رویکردهای جدید شناختی
۲۵	نظریه محرومیت
۲۶	نظریه های حوزه فساد
۲۷	نظریه پیوند افتراق
۳۰	فراشناخت
۳۴	نظریه و ماهیت درمان فراشناختی
۳۹	تعریف خودکشی
۴۰	شاخص های مهم رفتاری قبل از خودکشی
۴۰	انواع خودکشی
۴۱	پیسکوز یا عدم یکپارچگی شخصیت
۴۱	قتل خود
۴۱	انتقام برای رهایی و ترک متصور یا حقیقی
۴۲	تهدید یا دستکاری
۴۲	جبران گناهان غیر قابل عفو
۴۳	جنبه های رشدی - شناختی
۴۶	عوامل خطر آسیب شناختی روانی
۴۶	عوامل خطر خانوادگی
۴۷	عوامل خطر زیست شناختی
۴۸	پیشگیری اولیه: پیشگیری از خودکشی
۵۱	پیشگیری ثانویه

۵۲	 وسواس چیست؟
۵۳	 وسواس فکری
۵۴	 اندیشه درباره بدن
۵۴	 رفتار حال یا گذشته
۵۴	 اندیشه افراطی
۵۵	 وسواس عملی
۵۶	 وسواس در چه کسانی بروز می کند؟
۵۷	 ریشه های خانوادگی وسواس
۵۹	 دروس
۶۲	 سیوه های اصولی در درمان وسواس
۶۳	 ریشه ها و دلایل اختلال وسواس فکری - عملی
۶۳	 تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۶۶	 تحقیقات انجام شده در خارج از کشور
۷۱	 فصل دوم: روش پژوهش
۷۳	 جامعه آماری
۷۳	 روش نمونه گیری و حجم نمونه
۷۴	 طرح پژوهش
۷۵	 ابزارهای پژوهش
۷۹	 نحوه اجرای پژوهش
۷۹	 روش ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده ها:
۸۱	 فصل سوم : بررسی داده ها
۸۳	 یافته های توصیفی
۸۴	 یافته های مربوط به فرضیه های پژوهش
۱۰۱	 فصل چهارم: سخن آخر
۱۰۳	 تبیین یافته های مربوط به فرضیه های پژوهش
۱۱۱	 منابع و مآخذ
۱۲۹	 پیوست

امروزه بحران مواد مخدر از بحران های عمده جهانی است به طوری که سایه شومش روی تمامی جوامع انسانی افکنده است و مختص یک فرد، گروه و یا جامعه خاص نیست. این معضل از یک سو باعث از هم پاشیدگی خانواده ها و از سوی دیگر باعث افزایش روزافزون آمار جرم و جنایت میگردد. اعتیاد به مواد مخدر به عنوان جدی ترین مسأله اجتماعی ایران، وجوه مختلف جامعه شناسی، روان شناسی، حقوقی، سیاسی و ... دارد. به اعتقاد تحلیل گران اجتماعی، اعتیاد به مواد مخدر به عنوان یکی از مسائل پیچیده اجتماعی در عصر حاضر است که زمینه ساز بروز بسیاری از آسیب ها و انحرافات اجتماعی می باشد. به عبارت دیگر رابطه اعتیاد با مسائل اجتماعی اباطلی دو جانبه است؛ از یک سو اعتیاد، جامعه را به رکود و انحطاط می کشاند. از سوی دیگر پدیده ای است که ریشه در مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه دارد. اعتیاد گرایش فرد را به اصول اخلاقی و معنوی و ارزش های اجتماعی کاهش می دهد. طوری که آسیب شناسان اجتماعی، اعتیاد را به مثابه «جنگ شیمیایی خانگی» و «بزرگ بدون مرز» می دانند. سازمان بهداشت جهانی مسأله مواد مخدر، اعم از تولید، انتقال، توزیع و مصرف را در کنار سه مسأله جهانی دیگر یعنی تولید و انباشت سلاح های ستاره جنگی، آلودگی محیط زیست، فقر و شکاف طبقاتی، از جمله مسائل اساسی شمرده است. بحران حیات بشری را در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در عرصه جهان مورد تهدید و چالش جدی قرار می دهد. حجم گسترده تجارت و چرخش مالی مرتبط با قاچاق مواد مخدر در سطح جهان و نقش مافیای منطقه ای و جهانی این موضوع را بسیار قابل تأمل کرده است (هاشمی، ۱۳۸۷).

پدیده سوء مصرف مواد^۱ مخدر و واقعیت‌ها و مشکلات اجتماعی هم بسته به آن سالهاست که جامعه‌ی ایران رابه خودمشغول کرده است. چه پیش و چه پس از انقلاب اسلامی فراز و فرودهای بسیاری در این زمینه وجود داشته و طبیعتاً تحقیقات و پژوهش‌های پرشماری نیز برای آگاهی از جوانب مختلف اعتیاد و شناخت دلایل و علت‌های گرایش به مصرف و سوء مصرف مواد مخدر صورت پذیرفته و می‌پذیرد. افزون بر این روز به روز هم بر شمار مصرف‌کنندگان و هم بر انواع آن و شیوه‌های مصرف مواد افزوده می‌شود، که این امر خود به گسترش کمی و کیفی کارهای تحقیقاتی می‌انجامد. (اکبری، ۱۳۸۵).

فراشناخت، به باورها، دانش و فرآیندهای روانشناختی اشاره میکند، که با کنترل، تغییر و تعدیل افکار و شناختها سر و کار دارد. براساس نظریه پردازیهای اخیر، فراشناخت یکی از عوامل مهم در توسعه و تداوم اختلالهای روانشناختی است. فراشناختها بر پردازش هیجانی و افکارهای مربوط به آسیب، از طریق تأثیر دانش و راهبردهای فراشناختی بر روی تغییر افکار نیز تعبیر و تفسیر علائم خاص نظیر: افکار مزاحم اثر میگذارد و باورهای فراشناختی در سبب شناسی و پایداری اختلال اضطراب و افسردگی نقش مؤثری دارد (ولز^۲، ۲۰۰۰؛ کوگن^۳، ۲۰۰۸). به خصوص مدل عملکرد اجرایی خود نظم جویی ولز (۲۰۰۹) و اوزر و ماثوس^۴ (۱۹۹۶) فراشناختی، به عنوان مؤلفه‌های پردازش اطلاعات، مفهوم دارای فصلی ارائه می‌نماید. انگاره اصلی در این رویکرد این است که باورها در اختلالهای روانشناختی از مؤلفه‌های فراشناختی تشکیل می‌شود که کنش وری تفکر و سبک مقابله را هدایت میکند و نیز از آن تأثیر میپذیرد. در مدل عملکرد اجرایی خود نظم جویی، آسیب پذیری نسبت «توجهی- شناختی» به اختلال روانشناختی و تداوم اختلال، با

^۱ Substance abuse

^۲ metacognition

^۳ Wells

^۴ Corcoran

^۵ Wells and Mathews

یک نشانگان همراه است که این نشانگان با توجه تشدید شده متمرکز بر خود، بازبینی تهدید، پردازش نشخوارگرانه، فعال سازی عقاید ناسازگار و راهبردهای خود نظم جویی ناکارآمد، مشخص می شود. این نشانگان به وسیله باورهای فراشناختی شخص، برانگیخته میشود و در تفسیر و کنترل رویدادهای شناختی فرد به عنوان منبع و مرجع، عمل میکند (ولز، ۲۰۰۹). تفکر منفی تکرار شونده، حالتی است که در بسیاری از ناکارآمدیهای روانشناختی مشاهده میشود. افسردگی با نشخوار فکری و اضطراب با نگرانی همراه است. وقتی شخص دچار افسردگی میشود، تمایل دارد که به طور کامل خودآگاه باشد و بر مسائل گذشته متمرکز و خود را در مشکلات حال و آیند مربوط به آنها، درگیر می نماید (ولز، ۲۰۰۹، پاپاجیورجیو و همکاران^۱، ۲۰۰۳).

مدل فراشناختی افکار خودکشی معطوف به باور فرد در خصوص مفید بودن این افکار (فراشناخت مثبت) و کنترل ناپذیری افکار (فراشناخت منفی) است. عاملی چون یک خاطره یا فکر اتومیک منفی موجب فعال شدن نشخوار افکار خودکشی و ناامیدانه می شود (ولز، ۲۰۰۹). علاقه انجام شده در زمینه فراشناخت نشان میدهد که نشخوار افکار خودکشی با آسیب پذیری به خلق افسرده و سایر نشانه ها، شروع دوران افسردگی و شدید و طولانی شدن آن مرتبط است (دی جونگ میر^۲، ۲۰۰۹). خودکشی عمل یا رفتاری آگاهانه (عامدانه) است که انسان برای مردن انجام می دهد. اغلب خودکشی ها در اثر ناامیدی یا قرارگیری در شرایط اختلال ذهنی مانند افسردگی، اختلال دوقطبی، اسکیزوفرنی، اعتیاد به الکل یا مواد مخدر روی می دهند. مشکل های مالی، اشکال ها در روابط اجتماعی و دیگر شرایط نامطلوب نقش مهمی در این باره دارند (احمدی، ۱۳۹۰). وسواس یک ایده، فکر، تصور، احساس یا حرکت مکرر یا مضر است که با نوعی احساس اجبار و ناچاری ذهنی و علاقه به

^۱ Papa Georgiou
^۲ Di Jong Mir

مقاومت در برابر آن همراه است. بیمار متوجه بیگانه بودن حادثه نسبت به شخصیت خود بوده از غیرعادی و نابهنجار بودن رفتار خود آگاه است. روان شناسان و سواس را نوعی بیماری از سری نوروזهای شدید می دانند که تعادل روانی و رفتاری را از بیمار سلب می کند و او را در سازگاری با محیط دچار اشکال می سازد و این عدم تعادل و اختلال دارای صورتی آشکار است (صبوری، ۱۳۹۰)

www.ketab.ir